

Trens, Patum, Queralt i mineria

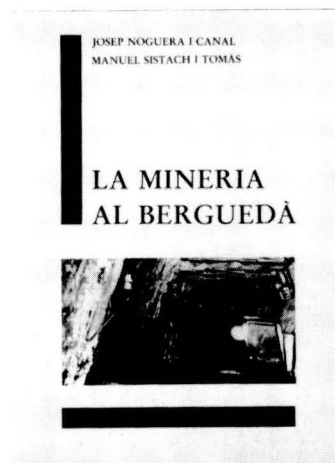
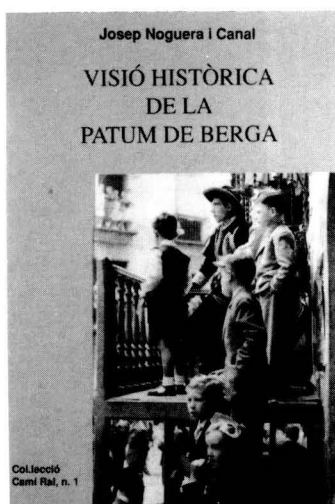
Maria Rosa Montanyà

SALMERÓN i BOSCH, Carles, *El Museu del Ferrocarril la Pobla-Castellar*, Barcelona, Tèrminus, 1991, 47 p. (Trens i museus).

El Museu del Ferrocarril La Pobla-Castellar és el primer del seu gènere a l'estat espanyol, malgrat que és un tipus de museu força freqüent a altres països europeus. És alhora un incentiu pel turisme a la nostra comarca, i una mostra del creixent interès per l'arqueologia industrial. Aquesta obra pretén ser una concisa introducció al museu, estructurada en dues parts. La primera és un repàs dels orígens i breu (de moment) història del centre. Mentre que la segona descriu, amb moltes il·lustracions, les seves «existències», dividides segons tipus de ferrocarril. De cada peça es relata quan i quina empresa la va fabricar, qui, on i durant quant temps es va fer servir, causes per les quals es va retirar i per quins conductes va arribar al Museu.

NOGUERA i CANAL, Josep, *Visió històrica de la Patum de Berga*, Barcelona, Rafael Dalmau, 1992, 110 p. (Camí ral 1).

La Patum és una festa sobre la qual s'han escrit multitud d'articles i llibres. La majoria, però, semblen interessar-se més pel seu vessant antropològic que no històric, o dit d'una altra manera, s'han estudiat més els orígens i llegendes que no la història recent. Aquesta obra pretén cobrir aquest buit, i se centra en els darrers cent anys. Analitza sobretot la gran transformació que es va produir a partir de finals del segle passat, amb la introducció de noves comparses (gegants i nans nous), la renovació de moltes altres i al introducció de la música d'en Quim Serra. És a partir d'aquestes dates que la Patum es configura amb les característiques actuals, sobrevivint a tota mena d'intents de politització, per acabar essent la festa berguedana per

excel·lència, amb un decidit ressó a tot Catalunya. Un altre punt d'interès són les fotografies de Pere Català i Roca, que no havien estat publicades fins avui.

Queralt, 75 aniversari de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt, Barcelona, Sírius, 1991, 111 p. (Col·lecció Bellesguard 1).

Aquest llibre és una recopilació de tots els articles publicats a *El Vilatà* a partir de gener de 1990 sota l'encapçalament «Queralt cap al 75 aniversari». Els divuit articles recollits tracten el tema de Queralt des de punts de vista molt diversos. Així es fa un repàs a la història, art, medi natural, religiositat, poesia, bibliografia i antigues fotografies de la muntanya i el santuari.

NOGUERA i CANAL, Josep, Manuel SISTACH i TOMÀS, *La mineria al Berguedà*, Berga, Àmbit de Recerques del Berguedà, 1991, 159 p. (Els llibres de l'Àmbit).

Quan sembla que la mineria al Berguedà es disposa pràcticament a desaparèixer, ens arriba aquesta obra sobre la seva història. Es tracta d'un ampli repàs des de les primeres notícies sobre el «carbó de pedra» a finals del segle XVIII, passant per les primeres explotacions de mitjan segle XIX, el subsegüent desenvolupament, les «èpoques d'or» de la 1a Guerra Mundial i els anys de l'Autarquia, fins a la crisi recent. Revela les relacions entre la mineria, la indústria tèxtil, les comunicacions i la política a la nostra comarca, dins del marc més ampli d'una Catalunya en industrialització. Ben il·lustrada, constitueix el testimoni històric d'una activitat econòmica que sembla condemnada a viure només en el record.

Maria Rosa Montanyà Lacambra
Bibliotecària